

FYLAKRA

**maandblad
rond de
utrechtse
fysika**

JAARGANG 27, nummer 7.

INHOUD.

pag. 177	Van de redactie.
pag. 178 t/m 187	"Midlife-Crisis"
pag. 188 t/m 190	Sluiting tussen Kerst en Nieuwjaar.
pag. 191	FYLAKRA 1958 en "Levenslang".
pag. 192 t/m 193	Astronomie 40 jaar geleden.
pag. 194	Reactie.
pag. 195 t/m 197	Groetjes van Cora.
pag. 198 t/m 200	Beeldschermen ongevaarlijk voor gezondheid.
pag. 201 t/m 202	Pius XI medaille voor G. 't Hooft.
pag. 202 t/m 206	Personalia.
pag. 207	Klein journaal.
pag. 208	Nieuwjaarsbijeenkomst.

FYLAKRA wordt uitgegeven door de vakgroepen en afdelingen van de subfaculteit Natuur-en Sterrenkunde van de Rijksuniversiteit Utrecht.
27e jaargang, nummer 7, december 1983.

Redactie: H.L. Buerman, G.J. Hooyman, G. Nienhuis,
A. van Nieuwpoort (eindred.), P. de Wit.

Druk: huisdrukkerij Transitorium I.

FYLAKRA

VAN DE REDACTIE.

Het hoofdartikel van dit laatste FYLAKRA nummer in 1983 is getiteld: "Midlife-crisis".

Gelet op de leeftijdsopbouw binnen de subfaculteit moet dit voor veel lezers interessante lectuur zijn.

Op verzoek van de personeelsafdeling is de gewijzigde regeling "vrije dagen tussen Kerstmis en Nieuwjaar" opgenomen. Lezen en goed bewaren, is de vraag.

Voor het overige weer een aantal zeer leesbare artikelen, naar wij hopen.

De oplettende lezer, inderdaad U wordt bedoeld, zal gemerkt hebben dat er de laatste tijd weinig artikelen over promoties in FYLAKRA staan.

Dat komt, omdat er niets wordt aangeboden en de redactie geen tijd heeft om steeds maar weer te proberen iemand te vinden die iets over de jonge doctor wil schrijven.

Waarom geen spontane bijdrage voor FYLAKRA?

Zoveel moeite kan dat toch niet zijn!

De redactie blijft hopen in het jaar 1984 regelmatig van kopy te worden voorzien, zonder daarom te hoeven 'bidden en smeken' en wenst alle lezers goede/gezellige Kerstdagen en een heel voorspoedig 1984.

"MIDLIFE-CRISIS".

Mensen blijven hardnekkig roepen dat "het leven pas bij veertig begint".

Maar hoe luider de roep, des te groter de angst dat het leven daar nu juist eindigt.

Want wie wordt er nu enthousiast bij het vooruitzicht een reeks van kleurloze jaren tegemoet te gaan?

Wie wrijft zich verkneuterd in de handen bij het besef in een levensfase te zijn aangeland, waar de jeugdperiode definitief is afgelopen en de jaren van aftakeling voor de deur staan?

Dat is toch geen lokkend perspectief te noemen.

Wat doen we dus?

We schuiven het "geklets" over het syndroom van de "midlife-crisis" ver van ons af.

Dat laten we liever over aan de zwakke broeder, die emotioneel gezien toch al niet sterk in zijn schoenen staat.

Wie het druk had in zijn werk, met zijn hobby's of met z'n privéleven, kwam daar eenvoudig niet aan toe. Zo althans deden we dat.

Maar ziet, om ons heen ontmoeten we steeds meer collega's, vrienden en kennissen die dit onderwerp aanroeren.

Die openlijk praten over een crisis in hun leven, waarvoor op voorhand geen definities, noch oplossingen te bedenken zijn.

Die in een vlag van vertrouwen praten over inzinkingen die hen, zonder enige aanwijsbare oorzaak, overvallen.

En zo'n crisis manifesteert zich vaak in een periode, waarin zij zeer productief zijn.

De symptomen zijn: "Dat onverwoestbare gevoel, alles aan te kunnen, is plotseling verdwenen. Het lijkt wel of er een knop in je hoofd is omgedraaid, waardoor je geest als het ware verdoofd raakt. Je hebt geen zin meer allerlei zaken energiek aan te pakken.

Een onverklaarbaar depressief gevoel overvalt je. 's-Morgens bij het opstaan ben je geestelijk en lichamelijk al doodmoe. Eigenlijk te lamleidend om één voet voor de ander te zetten. Enzovoort."

"Schudden aan je psyche".

Wat doen de meeste mensen die aangeland zijn bij zo'n inzinking?

Aller eerst krijgen het werk en de huiselijke omstandigheden de schuld.

Komt men daar niet uit, dan wordt er - veelal in collegiaal verband - gekankerd op onze consumptie-maatschappij, de informatie-explosie, het doem-denken waarmee de mens voortdurend wordt opgezaagd.

Iedereen roept om het hardst dat hij, als individu, niets aan de krakersproblematiek, gastarbeidersperikelen, woningnood, economische recessie, oorlogsdreiging en politieke draaikonterij kan doen.

Vervolgens worden er - min of meer lacherig - alternatieven aangedragen in de vorm van: je baan aan de kant gooien, de maatschappij de rug toekeren, emigreren, schapen hoeden op de Mookerhei, een bruin café beginnen enz., enz.

Vervolgens blijft iedereen rustig zitten waar hij zit, want waar kun je werkelijk naar toe?

En dan realiseren sommigen zich dat het wel eens te maken zou kunnen hebben met de levensfase waarin ze verkeren.

"Je bent een veertiger, aardig op de maatschappelijke ladder geklommen, carrière gemaakt.

Maar wat stelt het allemaal voor?

Waar heb je het voor gedaan?

Ben je er gelukkiger of meer mens door geworden?"

Je zit op de helft van je leven en wordt geconfronteerd met dit onbestemd 'schudden aan je psyche'.

Wat dan?

Hoe geef je het handen en voeten, breng je het onder woorden?

Hoe tracht je erover te praten zonder meesmuilende reacties en commentaren te moeten incasseren?

We leven nu wel in een maatschappij die nog nooit zoveel maatschappelijk werkers, sociaal-wetenschappers, psychologen en psychiaters heeft gekend, maar de kwestie van "midlife-crisis" is in ons land nog een braakliggend terrein.

Zeker, er valt een groeiende openheid voor persoonlijke, psychische problemen te constateren, maar openlijk praten over dit gevoel van het "deadline"-decennium roept nog steeds een grote maatschappelijke huiver op.

Op zich is dat een vreemd gegeven, gezien het feit dat zo'n veertig procent van de klachten bij huisartsen van psychosomatische aard zijn. De circa veertigers vormen onder de klagers de grootste categorie.

Van de dertig miljard die we jaarlijks aan onze volksgezondheid uitgeven, wordt nauwelijks één procent voor ambulante psychosociale hulp gespendeerd. Gezien de hoge score aan psychosomatische klachten bij de huisartsen is dat wel een zeer merkwaardige getalsverhouding.

"Geen zestien meer".

Natuurlijk, in de psychologie- en aanverwante vakkringen wil men best onderkennen dat onderzoek naar het hoe en waarom van haperingen in de 'midlife-machinerie' praktisch onontgonnen terrein is.

De verklaring ligt voor de hand.

Vanaf de wieg tot aan het twintigste levensjaar zijn alle perioden van onze persoonsontwikkeling keurig bestudeerd en benoemd.

Maar na het twintigste jaar zullen we, afgezien van de medici die uitsluitend onze lichamelijke aftakeling als arbeidsterrein afgraven, het zelf moeten regelen op weg naar de ouderdom, om pas later weer te worden opgepikt door de gerontologen.

De reden ligt voor de hand: Wetenschappelijk onderzoek onder doelgroepen als adolescenten en bejaarden (die altijd wel zijn te vinden in groepsverbanden als scholen en tehuizen) is een stuk eenvoudiger dan onderzoek in die, loslopende, grootste categorie die er tussenin zit.

Natuurlijk, het onbestemde crisis gevoel rond het veertigste levensjaar wordt enigszins voorafgegaan door de vermindering van onze fysieke vermogens. Op de tennisbaan of het voetbalveld hanteren we de slogan 'wel te voelen geen zestien meer te zijn', maar daarmee verontschuldigen we onszelf alleen maar bij voorbaat voor het verminderde lichamelijke uithoudingsvermogen.

Voor veel mensen is dit het signaal om langzaam aan over een aantal levenszaken na te denken.

Om zich heen zien ze immers meer collega's met hartaanvallen en verminderde lichamelijke weerbaarheid.

Het besef een generatie op te schuiven slaat bij sommigen dan dusdanig toe, dat het op den duur psychische problemen gaat opleveren.

Op zich is dat niet zo alarmerend, want als je durft te onderkennen dat er wat met je aan de hand is, kan zo'n periode zelfs heel vruchtbaar zijn, ook al voel je je nog zo beroerd!

Maar hoevelen onderkennen die signalen niet, zodat ogenblik waarop onverwerkte zaken manifest worden niet alleen onverwacht, maar ook in verdubbelde hevigheid toeslaat.

Algemene maatschappelijke ontkenning van en huiver voor het "midlife-crisis" syndroom, terwijl steeds meer mensen ermee te maken krijgen.

Hoe is dat verklaarbaar?

Sommige deskundigen wijten het aan de verschuivingen die de afgelopen twintig jaar in onze maatschappij plaatsvonden.

In die maatschappij werd 'iets-te-betekenen-hebben' steeds sterker gekoppeld aan de arbeidsethos.

Uitsluitend het productie-gericht bezig zijn leverde volgens onze samenlevingsnormen voldoende punten op om een redelijk eigenwaardegevoel te kunnen opbouwen. Veel mensen waren daarbij zo druk bezig zich in de dagelijkse competitie-sfeer niet te laten wegdrukken, dat ze grote delen van hun persoonlijke en emotionele eigenschappen onbenut en hun diepe wensen onvervuld lieten.

Als op die manier jarenlang zaken als: welzijn-gevoelen, psychisch welbevinden of 'het aardig-willen-zijn-voor-andere' onder tafel worden gestopt, dan gaat dat op den duur problemen opleveren.

Vooral in een maatschappij die een omgangscade hanteert, gebaseerd op uiterlijk succes, die volstrekt tegenstrijdig is aan de ontwikkeling van de ongrijpbare, emotionele kanten van 's mensen persoonlijkheid.

Door het feit dat we langer en meer onderwijs zijn gaan genieten, zijn onze persoonlijke verwachtingen met betrekking tot ons toekomstperspectief opgeschoven. Aan de andere kant zie je dat de top in de carrière sneller en op jongere leeftijd wordt bereikt.

Het moment waarop we ons realiseren wat we met ons leven hebben gedaan is veel eerder gekomen dan - pakweg - zo'n vijftien jaar geleden.

Bij dit alles moet niet uit het oog worden verloren dat meer en meer lieden met allerlei deskundigheden je toe-toeteren, dat er na je veertigste uitsluitend een grauwe toekomst wacht.

Je moet dus vóór die tijd een aardig huis en een stevige baan hebben; zo niet, dan is er niets meer voor je weggelegd.

De grootste idealist gaat op die manier geloven. dat na zijn veertigste niet meer optimaal kàn functioneren. Voeg daarbij elementen als: toenemend verkeer, lawaai, vuil, meer informatie, meer huizen en steeds minder vierkante meters om op te leven.

Voeg daar ook aan toe de zeer sterke verandering in normen en waarden, waardoor het houvast verdwijnt en onzekerheid optreedt, en je raakt in een soort stroomversnelling.

"Niet altijd prijs!".

Aan het eind van je carrière-lijn zitten, goed geboerd hebben, er warmpjes bijzitten, en dan nog kankeren!! Is dat niet een welvaartsverschijnsel van de hoogste orde?

Luxe, vrije tijd, onze welvaart laten immers voldoende ruimte om die frustatiegevoelens eens lekker te koesteren.

En dat niet alleen.

Op party's en feestjes is het ook 'bon ton' geworden om er uitvoerig over te praten.

Wie vandaag de dag nog nooit iets met psychotherapie te maken heeft gehad, telt in bepaalde kringen niet eens echt mee.

Het scherpere besef dat je in een emotionele crisis bent geraakt heeft te maken met onze welvaartsmaatschappij.

Vroeger was het gevecht om het bestaan veel noodzakelijker. Je koos bovendien je hele leven voor één beroep. Boer, zakenman, fabrikant, directeur was je en bleef je verder.

Wilde je je gezin redelijk onderhouden dan viel er eenvoudigweg niet te kiezen.

Maar de samenleving waarin we nu leven, houdt je constant voor, dat je wel kunt kiezen, zowel in privé- als in zakenleven.

Je kunt vele malen van baan veranderen, een part-time job kiezen. Je kunt een andere vrouw nemen, echtscheiding wordt een normale zaak. Je kiest het aantal kinderen zelf. Via de massamedia worden je allerlei aantrekkelijke functies aangeboden.

Keuze in overvloed zou je zeggen, maar het tegenstrijdige van deze trend is het volgende:

voordat je er als individu goed achter bent waaruit je allemaal kunt kiezen, val je buiten de prijzen, omdat je door die samenleving steeds vroeger oud wordt verklaard.

Dat is een wrijvingsveld.

Aan de ene kant biedt de maatschappij steeds meer keuze-mogelijkheden, maar zij verkort tegelijkertijd steeds sneller de levensperiode waarin we deze tot uitvoering kunnen brengen.

"America, America".

In Europa waren na de Tweede wereldoorlog maar wat gelukkig met de financiële Marshallhulp. En niet alleen daarmee; ook met een aantal andragogische methoden die de Amerikanen hier introduceerden om het maximale rendement uit de factor arbeid te halen.

Ingevoerde welzijnstermen als: community-organisation, democratic leadership en sensitivity training waren heus niet alleen bedoeld om mensen in het sociaal-psychologische vlak wat meer tevredenheid en geluk te brengen.

Elke gemiddelde Amerikaanse ondernemer had toen al uit de psychologische "denktanks" opgepikt, dat het bedrijfsrendement bij mensen met psychische problemen een stuk lager ligt dan bij diegenen die opgewekt door het leven gaan.

Overeenkomstig dit soort denken hebben nu enkele grote Amerikaanse bedrijven met vooruitziende blik het "midlife-crisis verschijnsel" boven tafel gehaald, om vervolgens een zogenaamde "midcareer-counseling-center" aan hun bedrijfsgeneeskundige dienst toe te voegen. Zo'n center bestaat uit een team van welzijnswerkers, zoals daar zijn: psycholoog, psychiater, maatschappelijk werker.

Met elkaar richten zij hun specifieke werkzaamheden op de "ongeveer-veertig-groep" in het bedrijf. Vragen en noden op psychisch gebied worden er net zo makkelijk behandeld als bij de bedrijfsarts een verwijsbriefje wordt gehaald.

In ons land bestaat een merkwaardige tegenstrijdigheid in het denken over geestelijk en lichamelijk welbevinden in relatie tot gezondheidspreventie.

Veel ondernemingen doen wel aan periodiek hart-en bloedvatenonderzoek of iets dergelijks, terwijl een groot deel van de arbeidsongeschiktheid veroorzaakt wordt door psychische klachten. Maar geen bedrijf dat aan psychische preventie doet!

"Creativiteit".

Moeten wij in Nederland in elk bedrijf een klein onafhankelijk instituutje voor psycho-sociale hulp gaan installeren?

Of zijn er andere mogelijkheden?

Zit er perspectief in onze toenemend verslechterende economie?

Het aantrekken van de broekriem kan onze maximaliserings-trend (te veel van allerlei consumptiegoederen binnenhalen) gunstig beïnvloeden.

Als er namelijk weer een beroep op de menselijke creativiteit wordt gedaan, lijken velen beter te gaan functioneren.

Een ander, wellicht heilbrengend, aspect is, dat er in de komende jaren niet alleen gaten vallen in de stringente handhaving van onze arbeidsethiek (doordat er simpel genoeg te weinig werk voor allen zal zijn), maar ook omdat de maatschappij verindividualiseert. In het komende tijdperk, dat als egotrip decenium wordt afgeschilderd, wordt de tegenstroom van mensen die absoluut niet meer willen voldoen aan de eisen die de maatschappij hun oplegt, steeds sterker. Het eigen-waarde-aspect, de levensvervulling van het individu - ontleend aan de maandelijkse salarisstrook - wordt onvoldoende de kurk om op te drijven.

Straks het gevoel van eigenwaarde niet meer ontleen aan de arbeidsprestatie en-moraal; straks dus minder

risico lopen om ongewild tegen een dieptepunt in je bestaan aan te lopen?

Zeer schone toekomstverwachtingen!

Maar alvorens we zover zijn moeten er nog heel wat verschuivingen in sociale- en omgangscodes en in normen en waarden plaatsvinden.

Algemene waardeⁿing oogsten, omdat je bijvoorbeeld zo'n prettig mens bent in de omgeving of een uitstekende carrière als echtgenoot of vader hebt gemaakt, lijkt een wenkend toekomstperspectief.

Maar dan wel voor een generatie die v^er na ons komt!

(overgenomen uit een onbekende bron)

SLUITING TUSSEN KERSTMIS EN NIEUWJAAR.

Op 25 oktober 1979 stelde het College van Bestuur ons in kennis van het besluit, dat de Universiteit in het vervolg tussen Kerstmis en Nieuwjaar gesloten zal zijn. Tevens werd een compensatieregeling toegevoegd voor het inhalen van deze vrije dagen.

Deze compensatieregeling kwam hierop neer, dat het hele jaar door op dinsdag een half uur langer moest worden gewerkt. Voor degenen die niet op dinsdag werkten gold uiteraard een andere dag.

Bij de evaluatie van de regeling heeft het College van Bestuur vastgesteld, dat de wekelijkse (dinsdagmiddag) die langer wordt gewerkt, slechts een compensatie oplevert van 3 werkdagen, terwijl de brugperiode op 24 december of 2 januari varieert van 3 tot 5 dagen.

Foel, dat riep om actie! en ja hoor, de regeling is 'aangepast'.

Te rekenen vanaf dit jaar zal, behalve het half uur dat per week langer dient te worden gewerkt, ook de Dies Natalis als vrije dag te worden 'ingeleverd' als compensatie voor de vrije dagen tussen Kerstmis en Nieuwjaar en de extra brugdag.

(Wie kent niet het liedje: "Er kan nog meer bij!".)

Maar goed, de gewijzigde regeling luidt als volgt:
(en laat U bij het lezen niet al te zeer hinderen door het ambtelijk taalgebruik)

1. De instellingen van de Rijksuniversiteit Utrecht zijn gesloten in de brugperiode, te beginnen vanaf 16.00 uur op 24 december van het oude jaar tot en met 1 januari van het nieuwe jaar, tenzij de belangen van de dienst zich daartegen verzetten.
2. Indien de brugperiode zodanig valt, dat dit zou betekenen, dat de RUU voor één enkele dag, voorafgaand aan of aansluitend op de brugperiode gesloten zou moeten zijn, zal ook op deze dag de RUU gesloten zijn.
3. Indien de secretaris van de subfaculteit van mening is, dat in een bepaalde werkeenheid voor alle medewerkers, dan wel een deel daarvan, de belangen van de dienst zich verzetten tegen stopzetting van de werkzaamheden, kan hij voor deze medewerkers van sluiting afzien.
4. Medewerkers van de RUU, die een functie vervullen in het AZU, het Wilhelmina kinderziekenhuis en het Ooglijdersgasthuis, dienen zich te houden aan de voorschriften die door de besturen c.q. directies van deze ziekenhuizen voor de betreffende periode zijn getroffen.
5. Voor medewerkers die dienst moeten verrichten als gevolg van een besluit als in punt 3 genoemd, dan wel op één van deze dagen uit hoofde van ziekte niet tot dienstverrichting gehouden zijn, geldt dat zij ter vervanging van deze dagen op een ander tijdstip verlof kunnen opnemen.

6. Ter compensatie van de onder 1 en 2 genoemde dagen wordt wekelijks op dinsdag een half uur langer gewerkt.
Bovendien zal met ingang van het jaar 1983 de Dies Natalis als vrije dag worden ingeleverd.
7. Voor deeltijdse werkers geldt, dat zij een evenredig deel van het halve uur dienen te werken.
8. Deze regeling is van toepassing op alle medewerkers van de RUU, tenzij de belangen van de dienst zich hiertegen verzetten.
9. De belangen van de dienst worden geacht zich te verzetten bij diegenen, die op grond van de voor hen geldende diensttijden, neergelegd in een rooster, het onder punt 6 genoemde halve uur niet kunnen werken.
Voor deze mensen blijft de Dies Natalis als vrije dag gelden.
10. Indien de secretaris van de subfaculteit van mening is, dat de belangen van de dienst zich verzetten tegen toepassing van deze regeling, dient opheffing aan het College van Bestuur te worden verzocht.
Ontheffing van toepassing houdt in: geen sluitingsplicht, geen inhaalplicht.

(bron: Memosec. Mededelingen
en berichten voor personeel
van het bureau van de RUU.)

FYLAKRA 1958.

In 1958 meldde Fylakra de volgende personeelsmutaties:

per 1. 7 in dienst bij de T.D. werkplaats: Th. Jansen,
per 25. 6 in dienst bij het magazijn van de TD:

H.G. van Doorn;

per 1. 9 in dienst bij de T.D. werkplaats de volontairs:

A. Hagenaar en R. Buys;

per 17.11 in dienst bij Electronica: T. Koch.

"LEVENSLANG".

Japans beroemde systeem van het 'levenslange' dienstverband - beschouwd als de sleutel tot het economische succes van dit land - werkte uitstekend in de jaren van grote groei.

In de huidige recessie heeft het echter miljoenen overtollige werknemers opgeleverd, de zgn. 'werklozen in de bedrijven'.

Het officiële werkloosheidspercentage is in Japan opvallend laag, maar in alle Japanse industrieën, die zwaar worden getroffen door de sterke achteruitgang van binnen- en buitenlandse handel, is een teveel aan werknemers.

Werknemers die in het kader van het permanent dienstverband op de loonlijst worden gehouden.

Een onderzoek onder 610 grotere productiebedrijven leverde een gemiddelde van 12% overtollige werknemers op.

Met alle consequenties vandien.

(bron: Personeelbeleid, 9.83)

ASTRONOMIE 40 JAAR GELEDEN

Een foto van de sterrekunde-praktikanten uit oktober '42, genomen op de Sterrewacht. U moet er wel enkele van herkennen, ook als u toen nog lang niet geboren was. Het was oorlogstijd, de studentenrazzia's, het tekenen op straffe van "Arbeitseinsatz" en de leegloop van de universiteit, dat moest allemaal nog komen. Maar Minnaert was al wel gegijzeld, hij was in mei '42 in St Michiels-gestel ge-interneerd. Houtgast had de dagelijkse leiding van de Sterrewacht en van de Hulst was assistent.

Van links naar rechts ziet u:

onderste rij:

J.A. Businger
F.W. de Wette
R.J. Ritsma
J. van Bekkum
G.H. Boenink
H.Th. Verstappen

2e rij:

J. van Els
M.L. Lyklema
H.G. van Bueren
C.Th. J. Alkemade
H. van Wijngaarden
H.A. Lauwerier
H.J. Vedder

3e rij:

W. Bruinenberg
L.W.B. Verbeek
J.C. Goedheer
C.C. van der Touw
F.W.C.A. Buys
Mej. Elly Dobber
T. de Groot
J. Tolk

bovenste rij:

Dr. J. Houtgast
H. van Elst
H.A. Faddegon
Th. van Thienen
H.J. Jacobs
A.H. v.d. Vegt
L. Lammers
H.C. van de Hulst

De groep was niet compleet. We hebben sterke aanwijzingen, dat ook aanwezig hadden moeten zijn K.M.H. van Kleef, F.E.M. Ongering, H.J. Oskam, B. Streeland en de dames Elly van der Edden, Catrien Lokker, Wil Mengerink, A. Verbrugge.

Dank aan de astronomen T. de Groot en H. Hubenet.

G. J. Hooyman

REACTIE.

In het vorige nummer van FYLAKRA stond een artikel over de activiteiten van de "stuurgroep Opleiding, Training en Vorming van de R.U.U., getiteld: "Wie schrijft, die blijft".

Een van onze lezers stuurde ons de volgende reactie:

Tijdens het practicum staat een drietal invalshoe-
ken centraal:

(Als dit een resultaat is van OTV
dan moet OTV niet blijven

GROETJES VAN CORA.

Het is nu bijna een jaar geleden, dat Cora van der Velden, secretaresse van de IVON, afscheid nam. Ze volgde haar man voor een verblijf van enige jaren in Australië.

Bij haar vertrek beloofde ze eens iets over haar leven aan de andere kant van de aardbol te vertellen en die belofte kwam ze keurig na.

Hieronder volgt (een deel) van haar relaas:

"Een brief die ik van Linda Puik ontving is voor mij aanleiding om jullie dan eindelijk eens te schrijven. Ik herinnerde mij ineens, dat ik beloofd had spoedig iets van mij te laten horen en dat is inmiddels bijna 3 maanden geleden, geloof ik.

Het is vandaag ook echt 'schrijfweer': buig, met erg veel wind.

Sinds eind februari wonen we in een heerlijk huis met, heel luxe, een zwembad in de achtertuin, in Wahroonga een van de noordelijke suburbs op zo'n 20 kilometer afstand van Sydney.

Het is hier heerlijk wonen met veel groen en lekker rustig. Bovendien heeft Wahroonga een goede treinverbinding met de city, d.w.z. als het treinpersoneel niet staakt. Dat is n.l., zolang we in Australië zijn, al drie keer voorgekomen.

De laatste keer heeft de staking maar liefst 17 dagen geduurd. Echt een van de vervelende dingen in dit land, die stakingen (troost je Cora, niet alleen daar, zoals we ook hier inmiddels hebben ondervonden. -red.-)

Wat hier beslist niet vervelend is, is het klimaat; daar raak ik werkelijk niet over uitgepraat. De winter heeft 2 maanden geduurd en meestal was de temperatuur overdag nog zodanig, dat je lekker in het zonnetje kon zitten. De zomer is over het algemeen vrij heet, maar met een eigen zwembad natuurlijk prima uit te houden.

In de weekeinden trekken we er vaak op uit om zoveel om zoveel mogelijk de omgeving te verkennen. In het najaar waren we in de gelegenheid om een weekje vakantie te nemen en wat verder rond te kijken. We hebben toen een bezoek aan Australië's hoofdstad Canberra gebracht (zo'n 300 km. zuid-westelijk van Sydney) en verder hebben we in het berggebied van dit land: de Snowmountains, gebivakkeerd. Heel typisch is, dat er in dit kolossale land met z'n enorme afstanden nauwelijks snelwegen zijn, integendeel, het aantal overharde wegen is hier enorm. Op weg van Canberra naar ons einddoel in de Snowy Mountains hebben we als alternatieve route ook kilometers lang over deze 'dirt roads' gereden. Een unieke ervaring, vooral ook omdat je, behalve wat overstekende kudde schapen, geen levend wezen tegenkomt. Uit een en ander valt waarschijnlijk wel op te maken, dat dit ruige berglandschap in schril contrast staat met de lieflijke groene Alpenweiden, met hun vriendelijke dorpjes in Oostenrijk of Zwitserland. Indrukwekkend is het echter wel.

We hebben inmiddels een redelijk goede indruk van de Australiërs kunnen opdoen.

Makkelijk levende mensen, die zich niet snel ergens druk over zullen maken, gezinsleven erg belangrijk vinden en van goed eten en drinken houden.

Op zondag trekken ze er bij mooi weer massaal op uit en tegen etenstijd zie je ze dan op speciaal daarvoor bestemde plaatsen barbequen of picknicken.

Het is werkelijk volksvermaak nummer één, heb ik vaak de indruk.

Verder bemoeien ze zich weinig met elkaar, men laat elkaar gewoon z'n gang gaan. Een heel verschil met Nederland, waar iedereen zich altijd met elkaar bemoeit.

Dit wil echter niet zeggen, dat de Australiërs onvriendelijk zijn, beslist niet. Ze maken graag een praatje en zijn erg behulpzaam in allerlei opzichten.

Een en ander heeft ervoor gezorgd dat ik me hier, zonder al te veel moeite, redelijk thuis ben gaan voelen.

Ik eindig met iedereen het allerbeste te wensen en groet alle bekenden (speciale groeten voor "mijn" Sinterklaasploeg. de "Sol Iustitiae" hangt boven m'n bed!) bij natuur-en sterrenkunde.

Cora van der Velden.

BEELDSCHERMEN ONGEVAARLIJK VOOR GEZONDHEID.

"De gevaarlijke stralingen die door het beeldscherm kunnen worden uitgezonden zijn zo gering, dat ze nauwelijks of niet te meten zijn.

Er is geen enkele aanwijzing dat daardoor enige schade aan het menselijk organisme wordt berokkend".

Dat is de conclusie van een onderzoek naar de soorten van straling die beeldschermen kunnen veroorzaken en de schadelijke effecten die deze stralingen zouden kunnen hebben.

Het onderzoek is verricht door de Rijks Geneeskundige Dienst (RGD).

Deze dienst verzorgt de bedrijfsgezondheidszorg voor het overheidspersoneel en fungeert voor velen - ook buiten de overheid - als adviserende instantie op het gebied van de bedrijfsgezondheidszorg.

In de publicatie die aan het onderzoek en de resultaten ervan gewijd is, constateert de heer J. Bergsma, stralingsarts bij de RGD, dat de invoering van het beeldscherm in de diverse kantoren en bedrijven gedurende de afgelopen jaren begeleid is geweest door talrijke gezondheidsklachten.

De meesten daarvan bleken op ergonomische problemen te berusten (dit zijn problemen die te maken hebben met de aanpassing van de mens aan het werk en andersom). Tegenwoordig gaat de installatie van beeldschermapparatuur dan ook vergezeld van adviezen over alle mogelijke zaken, zoals beeldkwaliteit, schermopstelling, oogproblemen, werkonderbreking e.d.

De berichten dat beeldschermen door de straling gevaar voor de gezondheid zouden opleveren blijven echter met enige regelmaat de kop opsteken.

Zo wordt nogal eens verband gelegd tussen het optreden van 'staar' en het werken aan een beeldscherm.

Recent werd zelfs het werken aan een beeldscherm door zwangere vrouwen nadelig voor de ongeboren vrucht genoemd. Miskramen en aangeboren afwijkingen zouden er het gevolg van zijn.

Het onderzoek van de RGD toont voor beide gevallen de onmogelijkheid ervan aan: de intensiteit van de stralingen is zo gering, dat deze geen schadelijke gevolgen kunnen hebben.

De basis voor het gebruikelijke beeldscherm is de kathodestraalbuis. Een vacuümbuis die een negatief uiteinde (de kathode) heeft en een positieve zijde (de andere ofwel het beeldscherm).

Tussen beide uiteinden wordt een hoogspanning aangelegd die bij de meeste beeldschermen - evenals overigens bij gewone televisietoestellen - tot 20 kilo-Volt gaat. Vanaf het negatieve gedeelte van de kathodestraalbuis worden electronen uitgezonden die op het positieve vlak van het beeldscherm botsen en daar lichtbeelden veroorzaken (het scherm is van fosfor voorzien dat door de electronenbotsingen gaat fluoresceren).

Behalve lichtstralen kunnen bij deze werking nog andere soorten stralen worden opgewekt: röntgenstraling, ultraviolet licht, infrarood licht en tenslotte nog radio-en microgolven.

Met name in het geval van de zwangere vrouwen wordt de mogelijke röntgenstraling als veroorzaker van het kwaad aangewezen.

Röntgenstralen kunnen echter pas bij een spanning van meer dan 30 kilo-Volt ontstaan. Uitgaande van de bij beeldschermen gebruikelijke spanning van maximaal 20 kilo-Volt, is een dergelijke straling dus niet eens mogelijk.

Het wettelijk toelaatbare maximum voor röntgenstraling is op een afstand van 5 cm. van het toestel 0,5 milli-röntgen per uur.

In een grote serie van metingen van verschillende soorten beeldschermen bleek geen niveau aangetroffen te worden, boven dat van de natuurlijke achtergrondstraling. (Deze is afkomstig van kosmische stralen, de bodem, bouw-materiaal of de mens zelf.)

De conclusie is dan ook: moderne beeldschermen produceren geen röntgenstralen.

Ook voor andere mogelijke soorten van straling toonden metingen aan dat de intensiteit ervan ver onder de daarvoor wettelijk gegeven minima lag.

In veel gevallen was de intensiteit zelfs zo gering, dat de hoeveelheid niet eens gemeten kon worden.

(bron: Technovisie 1983 - nummer 22.)

PIUS XI GOUDEN MEDAILLE VOOR PROF. G. 't HOOFT

Aan prof.dr. G. 't Hooft, hoogleraar op het Instituut voor Theoretische Fysica, is onlangs de Pius XI Gouden Medaille toegekend.

De Medaille wordt professor 't Hooft persoonlijk aangeboden op 12 november a.s. door Paus Johannes Paulus II tijdens een plechtige bijeenkomst in de Sala Regia van het Vaticaan, in aanwezigheid van de Academici van de Pauselijke Academie van Wetenschappen, de Kardinalen, het Corps Diplomatique geaccrediteerd bij de Heilige Stoel en talrijke andere wetenschappers.

Deze Medaille werd ingesteld door de Pauselijke Academie van Wetenschappen uit erkenning voor bijzondere wetenschappelijke verdienste op het gebied van de natuurwetenschappen voor een jonge wetenschapper beneden 45 jaar. De Medaille wordt elke twee jaar uitgereikt en werd in het verleden toegekend aan de volgende wetenschappers: R.B. Woodward, B.E. Andersson, A. Bohr, F. Gros, A.R. Sandage, H. Kanatani, G. Némethy, S.W. Hawking, L. Luzzatto, A. Paes de Carvalho, J.M. Lehn.

De Pauselijke Academie van Wetenschappen (Pontificia Accademia delle Scienze) vindt haar oorsprong in de oude Academie van de Lincei (Linceorum Academia), gesticht door Federico Cesi in 1603 en heringericht door Pius IX in 1847. In 1936 herzag Pius XI de statuten van deze instelling en kreeg zij haar huidige naam.

De Academie bestaat uit 70 Academici 'accademici pontifici', die - op voorstel van het Academische Corps - door de Paus zelf benoemd worden. Deze benoeming betreft uitsluitend de meest bekende beoefenaars der exacte wetenschappen van de gehele wereld, zonder enige discriminatie van religie of ras.

Het doel van de Academie is de voortgang te bevor-

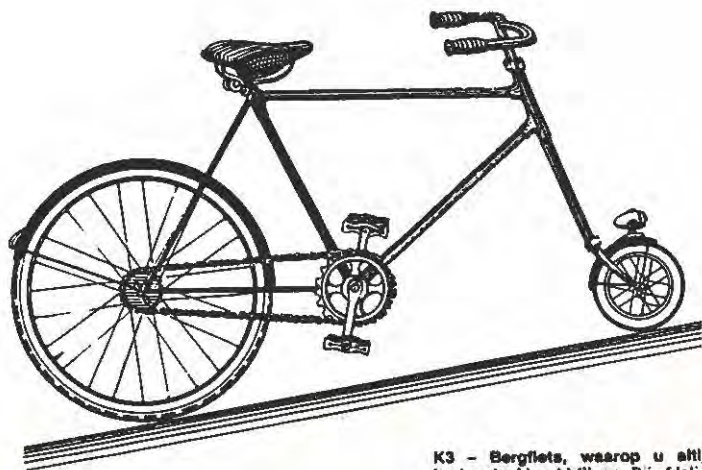
deren van de exacte wetenschappen en de studie van kennistheoretische problemen. Voor dit doel convoceert de Academie de Plenaire Zittingen, organiseert Studieweken, Werkgroepen en publiceert verslagen, wetenschappelijke rapporten en de tijdschriften 'Commentarii' en 'Scripta Varia'.

De Academie heeft haar zetel in de Casina Pio IV, gelegen in de Vaticaanse Tuinen, gebouwd door Pirro Ligorio in 1561 en later uitgebreid door Paus Pius XI.

Gerard, wij wensen je van harte geluk met deze eer.

Namens de vakgroep Theorie,

Leonie Silkens

K3 - Bergfiets, waarop u altijd horizontaal kunt blijven. Bij afdaling wielen verwisselen.

Personalia

In dienst per 1 december 1983:

mevr. Ellen Leenart, secretaresse t.b.v. het bureau van de subfaculteit. Zij werkt tot 1 februari 1984 drie halve dagen per week.

drs. H.M.G. Burm, promovendus bij de vakgroep sterrenkunde.

drs. R.J. Meyer, promovendus bij de vakgroep kernfysica.

drs. P. van Straaten, promovendus bij de vakgroep AMF.

Uit dienst gingen:

01.10.1983 drs. W. Hoogeveen, promovendus Theoretische Natuurkunde

01.10.1983 drs. J.H.T. Jamar, promovendus MFF

01.10.1983 drs. A.M. Leikens, promovendus MFF

01.10.1983 drs. J.G. van Ramshorst, promovendus Theoretische Natuurkunde

01.11.1983 dr. B. Koudijs, stafmedewerker IVON

15.11.1983 drs. E.L. Bakkum, promovendus kernfysica

15.11.1983 drs. R.B.M. Mooy, promovendus kernfysica

01.12.1983 dr. F.A. Bais, wet.medewerker Theoretische Natuurkunde

01.12.1983 mw. M. Vincken, promovendus MFF

01.12.1983 drs. H.v.d. Vlist, promovendus vaste stof.

Doctoraal examens 28.11.1983:Theoretische natuurkunde:

J.A.M. Janssen (cum laude), J. Knoester (cum laude),
J.P. van der Weele.

Experimentele natuurkunde:

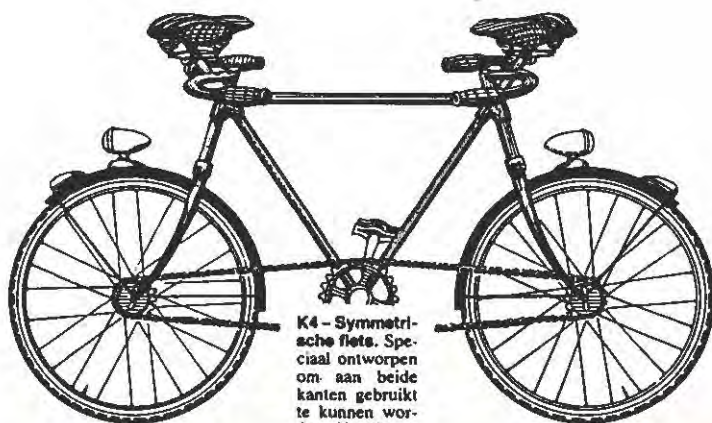
H.J.M. van Langen, H.A.J. Meijer, O.P. van Pruissen,
A.D. van Rheenen, H.J.G.M. Scholten, P. van der
Straten (cum laude).

Grondslagen van de natuurkunde:

L.M. Krielaard.

Algemene sterrenkunde:

J.F.M. Maas, G.H.J. van den Oord.

K4 - Symmetri-
sche fiets. Spe-
ciaal ontworpen
om aan beide
kanten gebruikt
te kunnen wor-
den. Handig op
smalle wegge-
tjes, waar u niet
kunt keren.

PROMOTIES.

In de maanden oktober, november en december promoveerden:

- 5 oktober drs. C.W.M. Timmermans.
 Titel proefschrift: Luminescence properties
 of compounds of ions with s2 configuration.
 Promotor: prof.dr. G. Blasse.
- 7 oktober drs. A.M.M. Lelkens.
 Titel proefschrift: Noise limited human
 vision.
 Promotor: prof.dr. J.J. Koenderink.
- 7 oktober drs. J.H.T. Jamar.
 Titel proefschrift: Visual discrimination
 of local features in spatial patterns.
 Promotir: prof.dr. J.J. Koenderink.
- 10 oktober drs. J.P. van der Meulen.
 Titel proefschrift: Viscoelastic properties
 of a homologous series of nematic schiff's
 bases.
 Promotor: prof.dr. R.J.J. Zijlstra.
- 2 november ir. J.F.A.G. Ruyl.
 Titel proefschrift: Study of Excited States
 in 48 Ti, 49 Ti and 50 Ti by means of
 radiative neutron capture.
 Promotor: prof.dr. P.M. Endt.
- 10 november drs. A. Roos.
 Titel proefschrift: Electrical and
 Dielectrical phenomena of solid solutions
 La 1-x Bax F 3-x.
 Promotor: prof.dr. G. Blasse.

- 21 november drs. W. Hoogeveen.
Titel proefschrift: Efimov Effect and
anomalous transport properties of a
Quantum Lorentz gas.
Promotor: prof.dr. J.A. Tjon.
- 23 november drs. P.A. Breddels
Titel proefschrift: Spectral sensitization
of large band gap semiconductors with
organic dyes.
Promotor: prof.dr. G. Blasse.
- 28 november drs. H. van der Vlist.
Titel proefschrift: On the static and dynamic
properties of impure two-dimensional anti-
ferromagnets.
Promotor: prof.dr. H.W. de Wijn.
- 30 november mw. dott. M.G. Delfini.
Titel proefschrift: Investigation on copper
nuclei. Neutron capture and microscopic
calculations.
Promotores: prof.dr. P.M. Endt,
prof.dr. P.W.M. Glaudemans.
- 12 december mw. drs. M.H. Vincken.
Titel proefschrift: Control of limb stiffness
Promotor: prof.dr.ir. J.J. Denier van der Gon
- 19 december ir. A.L. Mulder.
Titel proefschrift: Selected properties of
some metallic glasses.
Promotor: prof.dr.ir. S. Radelaar.

KLEIN JOURNAAL

COLLOQUIA STERREWACHT.

dinsdag 13 december , 16.00 uur: drs. R.S. le Poole
Sterrewacht Leiden
HIPPARCOS

dinsdag 20 december , 16.00 uur: dr. S.G. Neff
Radiosterrewacht
Dwingelo
VLBI Studies of the
compact cores of
Seyfert galaxies.

SEMINAR THEORETISCHE NATUURKUNDE.

woensdag 14 december, 16.00 uur: dr. G. Nienhuis
Photon statistics of
fluorescence.
(zaal 212, lab. voor experimentele fysica).

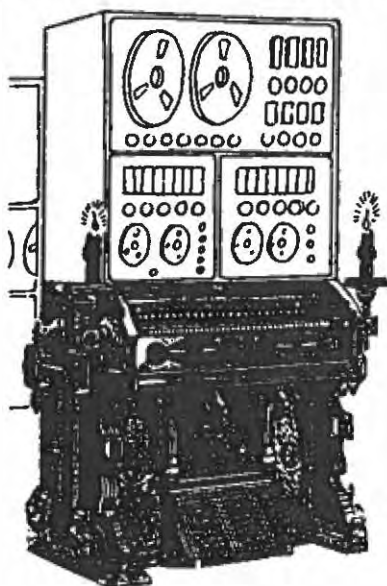
NIEUWJAARSBIJEENKOMST.

De traditionele nieuwjaarsbijeenkomst zal worden gehouden op maandag 2 januari 1984 in Transitorium I.

Aanvang: 15.30 uur.

Het programma luidt als volgt:

- jaarvergadering FYLAKON
- nieuwjaarstoespraak door de secretaris van de subfaculteit, dr. P.J.Th. Zeegers.

- NIEUWJAARSBORREL.

FYLAKON NIEUWS.

DONDERDAG 22 december 1983

16.30 uur

FYLAKON KERSTBORREL

in "het onderonsje" - kelder SCWF

Zowel leden als niet-leden zijn welkom.

*Iedere bezoeker krijgt 2 consumpties
aangeboden door het bestuur van FYLAKON.*

U komt toch ook?

